
4.

A: Ahoj, ja som Zuzka.
B: Čau, ja som Tomáš.
A: Koľko máš rokov?
B: 13 (trinásť). A ty?
A: Ja som trochu staršia –
mám 15 (pätnásť) rokov.
B: Aké sú tvoje hobby?
A: Mám rada šport a cudzie jazyky.
B: Výborne! Môžeme si písať.
A: Super!
B: Dobre, teším sa. Čau!
A: Papa!

2-04

A: Здравсти, аз съм Зузка.
B: Здравсти, аз съм Томаш.
A: На колко години си?
B: На 13. А ти?
A: Аз съм малко по-голяма –
на 15 години съм.
B: Какви са твоите хобита?
A: Обичам спорта и чуждите езици.
B: Отлично. Можем да си пишем.
A: Супер!
B: Добре, радвам се. Чао!
A: Чао!

---

trochu [троху] малко
staršia [старшиа] по-голяма
Aké sú tvoje hobby? [аке:_су: твойе
хоби] Какви са твоите хобита?

Mám rád / rada... [ма:м рат / рада...]
обичам (за м.р. / ж. р.)
Môžeme si písať. [муожеме_си
пи:сать] Можем да си пишем.
Papa! [папа] *погобно на Чао!*

5.

A: Peter! Vitaj na Slovensku!

B: Ahoj, Ema!
A: Zoznámte sa! Mama, otec,
to je môj priateľ Peter.
Peter, to sú moji rodičia.
C: Dobrý deň, Peter!
B: Dobrý deň, pán Novák.
D: Nech sa páči, Peter,
vitaj u nás!
B: Ďakujem, pani Nováková!
A: Peter, to je môj brat Miro
a moja sestra Zuzana.
B: Teší ma! Som Peter alebo
skrátka Peťo.
C: Teší nás, že sme sa zoznámili.
Dovi!

2-05

A: Петер! Добре дошъл в
Словакия!
B: Здравей, Ема!
A: Запознайте се! Мамо, татко,
това е моят приятел Петер.
Петер, това са моите родители.
C: Добър ден, Петер.
B: Добър ден, г-н Новак.
D: Заповядай, Петер,
добре дошъл при нас.
B: Благодаря, г-жо Новакова.
A: Петер, това е моят брат Миро
и моята сестра Зузана.
B: Приятно ми е. Петер съм или
накратко Петьо.
C: Радваме се, че се запознахме.
Довиждане!

Mám sa dobre. [ма:м са добре]
Добре съм.
alebo [алебо] или
skrátka [скра:тка] накратко

Teší nás, že sme sa zoznámili.
[тъеши на:с же_зме_са зозна:мили]
Радваме се, че се запознахме.

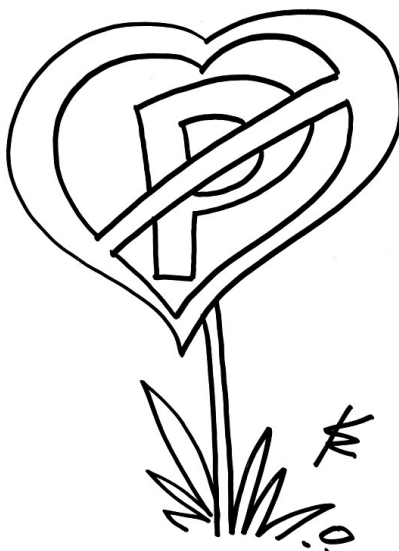
6.

A: Dobrý deň, slečna.
B: Dobrý deň!
A: Volám sa Molnár a som váš sused.
B: Áno, viem.
A: Je to auto vaše?
B: Ktoré auto? To modré?
A: Áno, presne toto vpredu.
B: Je moje. Prečo?
A: Parkujete zle. Tu vpredu je vchod.
B: Moment, preparkujem.
A: Tam vzadu máte dve parkovacie miesta.
B: V poriadku.

A: Добър ден, госпожице.
B: Добър ден!
A: Казвам се Молнар и съм ваш съсед.
B: Да, знам.
A: Тази кола ваша ли е?
B: Коя кола? Тази синята ли?
A: Да, точно тази отпред.
B: Моя е. Защо?
A: Паркирате лошо. Тук отпред има вход.
B: Момент, ще паркирам отново.
A: Там отзад има две места за паркиране.
B: Всичко е наред. (Няма проблем.)

slečna [слечна] госпожица
sused [сусет] съсед
viem [виѐм] знам
presne [пресньѐ] точно
vpredu [фпрѐду] отпред
prečo [прѐчо] защо
ktoré [кторе:] кое точно, кое (от всички)
vzadu [взаду] отзад
parkujete [паркуйѐтъѐ] паркирате
miesto [миѐсто] място
preparkujem [препаркуйѐм]
паркирам отново
vchod [фхот] вход
parkovacie miesta [парковациѐ миѐста] места за паркиране
V poriadku. [ф_пориатку] Всичко е наред. (Няма проблем.)

7.

A: Dobrý večer! Nech sa páči!
 B: Dobrý večer!
 Som domáca pani – Eva.
 A: Teší ma – Katarína.
 Som vaša nová prenajímateľka.
 B: Študujete alebo pracujete?
 A: Momentálne som nezamestnaná.
 Hľadáam si prácu.
 B: Aká je vaša profesia?
 A: Som účtovníčka.
 B: Želám vám úspech!
 A: Ďakujem. Dobrú noc!
 B: Aj ja ďakujem, podobne!

domáca pani [дома:ца паныи]
 хазяйка
prenajímateľ [пренайи:матель]
 наемател
prenajímateľka [пренайи:мателька]
 наемателка
momentálne [момента:лнье] в
 момента
nezamestnaná [нъезаместнана:]
 безработна
účtovníčka [y:чтоўны:чка]
 счетоводителка
Hľadáam si prácu. [хльада:м_си
 пра:цу] Търся си работа.
podobne [подобнье] подобно

2-07

A: Добър вечер! Заповядайте!
 B: Добър вечер!
 Хазяйката съм – Ева.
 A: Приятно ми е – Катерина.
 Вашата нова наемателка съм.
 B: Учите или работите?
 A: В момента съм безработна.
 Търся си работа.
 B: Каква е професията ви?
 A: Счетоводителка съм.
 B: Желая Ви успех!
 A: Благодаря. Лека нощ!
 B: И аз благодаря, подобно!

8.

A: Dobré ráno, pán vedúci!
 B: Dobré ráno, pani kolegyňa!
 A: Moje meno a priezvisko sú
 Mária Ivanova.
 B: Pavlovič – teší ma.
 Odkedy ste tu?
 A: Len jeden týždeň.
 B: Páči sa vám Slovensko?
 A: Áno, veľmi sa mi páči.
 B: Želám vám všetko najlepšie.

2-08

A: Добро утро, г-н началник!
 B: Добро утро, колежке!
 A: Моето име и фамилия са
 Мария Иванова.
 B: Павлович – приятно ми е.
 Откога сте тук?
 A: Само една седмица.
 B: Харесва ли Ви Словакия?
 A: Да, много ми харесва.
 B: Желая Ви всичко най-хубаво!

odkedy [откеди] откога
tu [ту] тук
Páči sa vám tu? [па:чи_са ва:м ту]
Харесва ли Ви тук?
len [лен] само
veľmi [вельми] много

veľmi sa mi páči [вельми_са_ми па:чи] много ми харесва
Želám vám všetko najlepšie! [жела:м ва:м фшетко najlepšie] Желая Ви всичко най-хубаво!
Ďakujem pekne! [дъакуйем пекнье] Благодаря много!

9.

A: Prepáčte, mladá pani,
môžem sa niečo spýtať?
B: Áno, nech sa páči.
A: Ktorá ulica je Javorová?
B: Tá veľká ulica tamto.
Ste tu prvýkrát?
A: Nie, ale zabľúdl som.
A kde je číslo 34 (tridsať štyri)?
B: Asi o 4 (štyri) domy d'alej.
A: Ďakujem. Dovidenia!
B: Nemáte za čo. Dovidenia!

2-09

A: Извинете, млада госпожо,
мога ли да попитам нещо?
B: Да, заповядайте.
A: Коя улица е „Яворова“?
B: Тази голямата улица там.
За първи път ли сте тук?
A: Не, но се изгубих.
А къде е номер 34?
B: Може би 4 къщи по-нататък.
A: Благодаря. Довиждане!
B: Няма защо. Довиждане!

Prepáčte, môžem sa niečo spýtať?

[препа:чтье муожем_са нъиечо спи:татъ] Извинете, мога ли да попитам нещо?

Ste tu prvýkrát? [стъе_ту први:кра:т]
За първи път ли сте тук?

tamto [тамто] онази там

ktorá [ктора:] коя точно, коя (от всички)

zabľúdl som [заблудил сом] загубих се

d'alej [дъалей] по-нататък
asi [аси] може би

Nemáte za čo. [нъема:тъе за_чо]
Няма защо.

10.

A: Je tu pán riaditeľ?
B: Momentálne je zaneprázdnený.
A: Dobre.
B: Počkajte 10 (desať) minút.
A: Ktorá je jeho kancelária?
B: Druhé dvere vľavo.
A: Táto stolička je voľná?
B: Nie, sadnite si tamto vpravo.

2-10

A: Тук ли е г-н директорът?
B: В момента е зает.
A: Добре.
B: Почакайте 10 минути.
A: Кой е неговият кабинет?
B: Втората врата вляво.
A: Свободен ли е този стол?
B: Не, седнете там вдясно.

zanepřázdněný [занепра:здньени:] зает
Momentálně je zaneprázdněný.

[момента:лнье_йе заньпра:здньени:] В
момента е зает.

Počkejte. [почкайтъе] Почакайте.

druhé [дruhe:] второ; втори (за мн.ч.
м.р. неогуш., ж.р. и ср.р.)

dvere [двере] врата

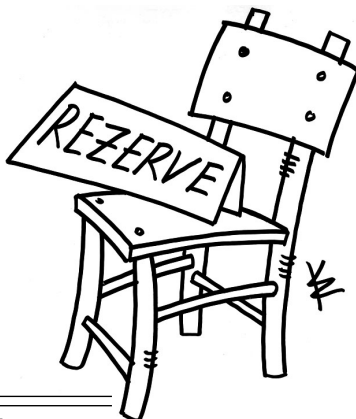
stolička [столичка] стол

sadnite si [саднитъе си] седнете

tamto [тамто] онази там; там

vľavo [вляво] отляво

vpravo [вправо] отдясно

11.

A: Dobrý deň, pán profesor!

B: Dobrý deň prajem!

A: Ako sa máte?

B: Ďakujem, dobre. Ktorý rok
študujete slovenský jazyk?

A: Tretí.

B: Vaša slovenčina je pekná.

A: Ďakujem!

A: Добър ден, г-н професор!

B: Добър ден желая!

A: Как сте?

B: Благодаря, добре съм. Коя годи-
на (Колко години) учите словашки
език?

A: Трета.

B: Вашият словашки език е хубав.

A: Благодаря!

prajem [прайем] желая

Dobrý deň prajem! [добри: день
прайем] Добър ден желая! (*учтив
поздрав*)

ktorý [ктори:] кой точно, кой (от
всички)

študujete [щудуйетъе] учите

12.

A: Volám sa Stojan Vasilev,
som manažér.

B: Teší ma, pán Vasilev.

Tu je naša kancelária.

A: Ktorá?

B: Táto – číslo 3A (tri á).

A: Vaša firma je veľká
a práca je zaujímavá.

B: Je to tak. Kde ste ubytovaný?

A: Môj hotel sa volá Devín.

A: Казвам се Стоян Василев,
мениджър съм.

A: Приятно ми е, г-н Василев.

Тук е нашият офис.

B: Кой точно?

A: Този – номер 3А.

B: Вашата фирма е голяма
и работата е интересна.

B: Така е. Къде сте настанен?

A: Моят хотел се казва „Девин“.

B: Ste tam spokojný?

A: Samozrejme!

B: Na ako dlho ste tu?

A: Len na 4 (štyri) dni.

B: Výborne! Prijemný pobyt!

B: Доволен ли сте там?

A: Разбира се!

B: За колко дълго сте тук?

A: Само за четири дни.

B: Отлично! Приятен престой!

---

manažér [манаже:р] мениджър

veľká [велька:] голяма

zaujímavá [зауйи:мава:] интересна

práca [пра:ца] работа

ubytovaný [убитовани:] настанен

spokojný [спокойни:] доволен

len [лен] само

výborne [ви:борнье] отлично

pobyt [побит] престой

prijemný [при:йемни:] приятен

Prijemný pobyt! [при:йемни: побит]

Приятен престой!

ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ

Други официални поздрави и изрази

Dobrý deň prajem! [добри: день прайем] Добър ден желая! (*учтиво*)
Prijemný pobyt! [при:йемни: побит] Приятен престой!
Ďakujem pekne! [дъакуйем пекнье] Благодаря много!
Dobrá chuť! [добру: хуть] Добър апетит!

По-важни изрази

Nech sa páči! [нъех са_па:чи] Заповядай! Заповядайте!

Ďíky. [ди:ки] Благодаря. (*разговорно*)

Môžeme si písať. [моожеме_си пи:сать] Можем да си пишем.

Mám rád šport a cudzie jazyky. [ма:м рат шпорт а цудзие ѝазики]
Обичам спорта и чуждите езици. (*за м. р.*)

Mám rada šport a cudzie jazyky. [ма:м рада шпорт а цудзие ѝазики]
Обичам спорта и чуждите езици. (*за ж. р.*)

Skočíme na kávu? [скочи:ме на_ка:ву] Да отскочим на кафе?

Aké sú tvoje hobby? [аке:_су: твоје хоби] Какви са твоите хобита?

Ako sa máš? [ако_са ма:ш] Как си?

Ako sa máte? [ако_са ма:тъе] Как сте? (*за мн.ч. и учтива форма*)

Mám sa dobre. [ма:м_са добре] Добре съм.

Prepáčte, môžem sa niečo spýtať? [препа:чтъе моожем_са нъиечо
спи:тать] Извинете, мога ли да попитам нещо?

Ste tu prvýkrát? [стъе_ту први:кра:т] За първи път ли сте тук?

Želám vám všetko najlepšie! [жела:м ва:м фшетко найлепшие]
Желая Ви всичко най-хубаво!

Hľadáam si prácu. [хлъада:м_си пра:цу] Търся си работа.

Rád vás vidím. [ра:д ва:с видъи:м] Радостен съм да Ви видя.
Радвам се да Ви видя. (*за м. р.*)

Rada vás vidím. [рада ва:с видъи:м] Радостна съм да Ви видя.
Радвам се да Ви видя. (*за ж. р.*)

Pači sa vám tu? [Па:чи_са ва:м ту] Харесва ли Ви тук?

Kde ste ubytovaný? [Гдье_стье убитовани:] Къде сте настанен?

Ste spokojný? [Стье_спокойни:] Доволен ли сте?

Na ako dlho ste tu? [на_ако длхо стье_ту] За колко дълго сте тук?

Odkedy ste tu? [Откеди_стье_ту] Откога сте тук?

КОМЕНТАРИ

ПРИЛАГАТЕЛНО ИМЕ PRÍDAVNÉ MENO [при:даўне: мено]

Прилагателното име в словашкия език се съгласува по род, число и падеж със съществителното, което пояснява. За основна форма на прилагателните се смята тази в **И.п. ед.ч. м.р.**, която се посочва и в речниците.

ПРИЛАГАТЕЛНИТЕ ИМЕНА в И.п.

В **И.п. ед.ч.** прилагателните отговарят на въпросите:
aký? [аки:] какъв? **aká?** [ака:] каква? **aké?** [аке:] какво?

В **И.п. мн.ч.** прилагателните отговарят на въпросите:
akí? [аки:] какви? (за *м. р. одуш.*) **aké?** [аке:] какви?
(за *м. р. неодуш.*, *ж. р.* и *ср. р.*)

☐ Според окончанието има два вида прилагателни:

❶ **Твърди прилагателни:** пред окончанието в основната им форма има **твърда съгласна**³.

Образец: **pekŋ-ý** [пекни:] хубав
(пред **-ý** има твърда съгласна **-ŋ-**)

Твърдите прилагателни се скланят по образец PEKŇÝ

И.п.

ед.ч.		мн.ч.	
<i>м.р.</i>	PEKŇÝ (chlap)	<i>м.р. одуш.</i>	PEKŇÍ (chlapi)
<i>ж.р.</i>	PEKŇÁ (žena)	<i>м.р. неодуш., ж.р. и ср.р.</i>	PEKŇÉ (duby, ženy, města)
<i>ср.р.</i>	PEKŇÉ (mesto)		

³ За твърдите и меки съгласни вж. в уводния урок

---

❷ **Меки прилагателни:** пред окончанието в основната им форма има мека съгласна.

Образец: **cudz-í** [цудзи:] чужд
(пред -í има мека съгласна -dz-)

Меките прилагателни се скланят по образец CUDZÍ

И.п.

ед.ч.		мн.ч.	
<i>м.р.</i>	CUDZÍ (chlap)	<i>м.р. одуш.</i>	CUDZÍ (chlapi)
<i>ж.р.</i>	CUDZIA (žena)	<i>м.р. неодуш., ж.р. и ср.р.</i>	CUDZIE (duby, ženy, města)
<i>ср.р.</i>	CUDZIE (mesto)		

☐ Според начина на образуване има два вида прилагателни:

❶ **Притежателни прилагателни, образувани от названия на лица.**

Образец: **otcov** [отцоў] бащин
matkin [маткин] майчин

❷ **Притежателни прилагателни, образувани от названия на животни.**

Образец: **páví** [па:ви:] паунов

Допълнително информация за склонението им (т.е. за окончания-та, които получават във всеки един от падежите) може да намерите в таблиците, поместени в Приложението.

ПОКАЗАТЕЛНИТЕ МЕСТОИМЕННИЯ в И.п. UKAZOVACIE ZÁMENÁ [указовацие за:мена:]

В **И.п. ед.ч.** показателните местоимения отговарят на въпросите:

ktorý? [ктори:] кой точно, кой от всички?

ktorá? [ктора:] коя точно, коя от всички?

ktoré? [кторе:] кое точно, кое от всички?

В **И.п. мн.ч.** показателните местоимения отговарят на въпросите:

ktorí? [ктори:] кои точно, кои от всички? (за *м. р. одуш.*)

ktoré? [кторе:] кои точно, кои от всички? (за *м.р. неодуш., ж.р. и ср.р.*)

✓ **за близки лица и предмети**

ten [тен] този

tá [та:] тази

to [то] това

tí [тъи:] (за **мн.ч. м.р. одуш.**) тези

tie [тъие] (за **мн.ч. м.р. неодуш., ж.р. и ср.р.**) тези

Много често към тези форми се прибавя наставка **-to**, която конкретизира значението: **tento** (точно този), **táto** (точни тази), **toto** (точно това), **títo** и **tieto** (точно тези):

✓ **за далечни лица и предмети** – образуват се като към цитираните вече форми за близки лица и предмети се прибавя представка **tam-**.

tamten [тамтен] онзи

tamtá [тамта:] онази

tamto [тамто] онова

tamtí [тамтъи:] (за **мн.ч. м.р. одуш.**) онези

tamtie [тамтъие] (за **мн.ч. м.р. неодуш., ж.р. и ср.р.**) онези

➤ Наставката **-to** и представката **tam-** не се променят при склонението в отделните падежи.

По-рядко се използват и формите:

onen [онен] онзи

oná [она:] онази

ono [оно] онова

oní [оньи] (за **мн.ч. м.р. одуш.**) онези

oné [оне:] (за **мн.ч. м.р. неодуш., ж.р. и ср.р.**) онези

ПРИТЕЖАТЕЛНИТЕ МЕСТОИМЕННИЯ В И.п.
PRIVLASTŇOVACIE ZÁMENÁ [привластньовацие за:мена;]

ед.ч.

м.р.		ж. р.		ср.р	
môj	[муой] мой	moja	[мойа] моя	moje	[мое] мое
tvoj	[твой] твой	tvoja	[твойа] твоя	tvoje	[твойе] твое
jeho	[йехо] негов	jeho	[йехо] негова	jeho	[йехо] негово
jej	[йей] нейн	jej	[йей] нейна	jej	[йей] нейно
jeho	[йехо] негов	jeho	[йехо] негова	jeho	[йехо] негово
náš	[на:ш] наш	naša	[наша] наша	naše	[наше] наше
váš	[ва:ш] ваш	vaša	[ваша] ваша	vaše	[ваше] ваше
ich	[их] техен	ich	[их] тяхна	ich	[их] тяхно
svoj	[свой] свой	svoja	[свойа] своя	svoje	[свойе] свое

мн.ч.

м.р. одуш.		м.р. неодуш., ж. р. и ср. р.	
moji	[муои] мои	moje	[муой] мои
tvoji	[твои] твои	tvoje	[твой] твои
jeho	[йехо] негови	jeho	[йехо] негови
jej	[йей] нейни	jej	[йей] нейни
jeho	[йехо] негови	jeho	[йехо] негови
naši	[наши] наши	naše	[наше] наши
vaši	[ваши] ваши	vaše	[ваше] ваши
ich	[их] техни	ich	[их] техни
svoji	[свои] свои	svoje	[свойе] свои

Nota Bene

✓ Притежателните местоимения **jeho** [йехо] (негов, негова, негово, негови), **jej** [йей] (нейн, нейна, нейно, нейни) и **ich** [их] (техен, тяхна, тяхно, техни) не се променят и имат една и също форма във всички падежи.

СЕГАШНО ВРЕМЕ НА ГЛАГОЛА 'ИМАМ', инфинитив МАЋ

ед.ч.

1. л. ja **mám** аз имам
2. л. ty **máš** ти имаш
3. л. on /ona /ono **má** той /тя /то има

мн.ч.

1. л. my **máme** ние имаме
2. л. vy **máte** вие имате
3. л. oni /ony **majú** те имат

Nota Bene

✓ В словашкия език, за разлика от български, глаголът 'имам' се употребява, когато трябва да се изрази притежание, а не присъствие на някого или нещо. Във втория случай се използват формите на глагола 'съм', но на български превеждаме с форми на глагола 'имам', а когато са отрицателни – 'няма'. Например:

Tam **je** vchod. [там_йе фхот] Там **има** вход (*буквално* Там е вход)
V izbe **nie je** stôl. [в_избе ние_йе стуол] В стаята **няма** маса.
(*буквално* Там не е маса)

ЧИСЛИТЕЛНИТЕ ИМЕНА в И.п. ČÍSLOVKY [чи:слоўки]

□ Бройните числителни отговарят на въпроса **kol'ko?** [колко] **колко?**

Числителните от 1 до 4 имат форми за трите рода, а в **м.р.** и форми за **одушевени** и **неодушевени**. Ето няколко примера:

Tam je **jeden** človek. [там йе йеден човек] Там има **един** човек.

To je **jedna** žena. [то йе йедна жена] Това е **една** жена.

To je **jedno** auto. [то йе йедно ауто] Това е **една** кола.

To sú **dve** kolegyně. [то су: две колегинье] Това са **две** колежки.

To sú **dvaja** chlapi. [то су: дваѝа хлапи] Това са **двама** мъже.

To sú **dva** obchody. [то су: два опходи] Това са **два** магазина.

□ **Редните числителни** по своята форма приличат на прилагателни имена и се скланят като тях, например по образец PEKNÝ (**prvý, prvá, prvé, první; druhý, druhá, druhé, druhí** и т.н.). Само редните числителни **tretí** и **tisíci** се скланят по образец CUDZÍ. (**tretí, tretia, tretie, tretí** и т.н.).

За тяхна основна форма се смята тази в **И.п. м.р. ед.ч.** Така се поместват в речниците. Когато се изписват с цифра, след нея винаги се слага точка.

В **И.п. ед.ч.** редните числителни отговарят на въпросите:
ktorý? [ктори:] кой по ред? **ktorá?** [ктора:] коя по ред?
ktoré? [кторе:] кое по ред?

В **И.п. мн.ч.** редните числителни отговарят на въпросите:
ktori? [ктори:] кои по ред? (за **мн.ч. м. р. одуш.**)
ktoré? [кторе:] кои по ред? (за **мн.ч. м. р. неодуш., ж.р. и ср.р.**)

ЧИСЛИТЕЛНИТЕ ИМЕНА в И.п.

➤ от 1 до 10

БРОЙНИ		РЕДНИ	
0	nula [нула]	0. nultý	[нулти:]
1	jeden [йеден]	1. prvý	[први:]
	jedna [йедна]		
	jedno [йедно]		
2	dva (за м.р. неодуш.) [два]	2. druhý	[друхи:]
	dvaja (за м.р. одуш.) [двайа]		
	dve (за ж.р. и ср.р.) [две]		
3	tri (за м.р. неодуш., ж.р. и ср.р.) [три]	3. tretí	[третъи:]
	traja (за м.р. одуш.) [трайа]		
4	štyri (за м.р. неодуш., ж.р. и ср.р.) [штири]	4. štvrtý	[штврти:]
	štyria (за м.р. одуш.) [штириа]		
5	päť [пѣтъ]	5. piaty	[пиати]
6	šesť [шестъ]	6. šiesty	[шиести]
7	sedem [седъем]	7. siedmy	[сиедми]
8	osem [осем]	8. ôsmy	[уосми]
9	deväť [дъевѣтъ]	9. deviaty	[дъевиасти]
10	desať [дъесать]	10. desiaty	[дъесиати]

➤ от 11 до 19:

Образуват се от съответните бройни или редни числителни от 1 до 9, към които се прибавят наставките **-nást'** и **-násty**. Възможно е при някои да се измени формата.

БРОЙНИ

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 + **-nást'**

11 jedenást'	[йедена:стъ]
12 dvanást'	[двана:стъ]
13 trinást'	[трина:стъ]
14 štrnást'	[штрна:стъ]

РЕДНИ

от 11. до 19. + **-násty**

11. jedenásty	[йедена:сти]
12. dvanásty	[двана:сти]
13. trinásty	[трина:сти]
14. štrnásty	[штрна:сти] и т.н.

➤ от 20 до 90:

БРОЙНИТЕ от 20 до 40 се образуват с наставката **-dsat'**, а от 50 до 90 с наставката **-desiat'**:

20 dvadsat'	[двацать]
30 tridsat'	[трицать]
50 pät'desiat	[пѣтъдѣсиат]
60 šest'desiat	[шестьдѣсиат] и т.н.

РЕДНИТЕ от 20 до 40 се образуват с наставката **-dsiaty**, а от 50 до 90 с наставката **-desiaty**:

20. dvadsiaty	[двациати]
30. tridsiaty	[трициати]
50. pät'desiaty	[пѣтъдѣсиати]
90. devät'desiaty	[дѣвѣтъдѣсиати] и т.н.

Числителните 1 000 000 **milión** [милио:н] и 1 000 000 000 **miliarda** [милиарда] имат форма на съществителни имена – първото се скланя като **м.р.**, а второто като **ж.р.**

Nota Bene

✓ Когато числителните бройни не са едноцифрени числа, те се изписват като една дума:

21 dvadsat'jeden [двацатьйеден], **57 pät'desiatsedem** [пѣтъдѣсиатседѣм], **149 stoštyridsat'devät'** [стоштирицатьдѣвѣтъ] и т.н.

✓ Когато числителните редни не са едноцифрени числа, те се изписват като отделни думи:

35. tridsiaty piaty [трициати пиати], **121. stodvadsiaty prvý** [стодвациати први:].

ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО (ТЕСТ)

1. Изберете правилното прилагателно име.

Ivanov telefón je _____ (moderný / moderná / moderné).
(Veľ'ký / Veľ'ká / Veľ'ké) _____ kancelária je tam vpravo.
(Malý / Malá / Malé) _____ dieťa sa hrá doma.
(Hnedý / Hnedá / Hnedé) _____ pes behá rýchlo.
Eva je _____ (múdry / múdra / múdre).
Dnes je _____ (zlý / zlá / zlé) počasie.
Moje auto je _____ (pekný / pekná / pekné).
(Nový / Nová / Nové) _____ kolegyňa je Bulharka.

2. Определете рога и числото на съществителните имена и изберете подходящото по форма и значение прилагателно име или прителожително местоимение.

študentka	pekné
krajina	cudzie
jazyky	noví
synovia	tvoja
firma	moderný
spolubývajúci	nová
kamaráti	môj
námestie	drahé
hotel	t'ážký
pobyt	naša
test	příjemný
autá	vaši

3. Допълнете показателните местоимения според значението.

_____ muž je vysoký a tamten muž vzadu je nízky.
Táto kniha je hrubá a _____ kniha vľavo hore je tenká.
To auto je modré, _____ auto vzadu je biele a _____ auto d'aleko je zelené.
_____ lekárka je mladá a _____ vpredu je tiež mladá.

---

4. *Напишете в И.п. мн.ч.*

ten nový študent	_____
tá moja kamarátka	_____
to jeho auto	_____
tamten pekný hotel	_____
táto ich univerzita	_____
toto krásne more	_____
ten starý muž	_____
táto naša susedka	_____
to tvoje vysvedčenie	_____

5. *Разкажете или напишете накратко нещо за себе си на словашки език. Използвайте следния модел:*

Позволете да се представя: казвам се ____, фамилията ми е ____ и съм българин (българка). Аз съм ____ (студент, ученик, служител, директор, ...). Тук съм за ____ (седмица, месец, година). Говоря ____ (български, словашки, английски, немски, руски ...).

6. *Преведете на словашки език.*

Този мъж е българин. Неговата съпруга е словачка.
Това е госпожица Мария Иванова. Тя е студентка.
Извинете, г-жо, откъде сте?
Онази жена е моя приятелка.
Това е един нов колега.
Неговата кола е хубава.
Той е първи, тя е четвърта.
Ян и Йозеф не са учители. Безработни са.
Аз не съм счетоводителка. Учителка съм.
Там са моите родители и моят син.
Те са двама братя.
Този мъж е женен, онази жена не е омъжена.

Ключ

1. moderný; Veľká; Malé; Hnedý; múdra; zlé; modré; Nová

2. nová študentka – ж.р., naša krajina – ж.р., cudzie jazyky – мн.ч., м.р., неодоуш., vaši synovia – мн.ч., м.р. одуш., tvoja firma – ед.ч. ж.р., môj spolubývajúci – ед.ч. м.р. одуш., noví kamaráti – мн.ч. м.р. одуш., pekné námestie – ед.ч. ср.р., moderný hotel – ед.ч. м.р. недоуш., príjemný pobyt – ед.ч. м.р. неодоуш., ťažký test – ед.ч. м.р. недоуш., drahé autá – мн.ч., ср.р.

3. Tento; tamtá; tamto, ono; Táto, tamtá

4. tí noví študenti; tie moje kamarátky; tie jeho autá; tamtie pekné hotely; tieto ich univerzity; tieto krásne moria; tí starí muži; tieto naše susedky; tie tvoje vysvedčenia

5. Dovoľte, aby som sa predstavil: volám sa _____. Moje priezvisko je _____ a som Bulhar (Bulharka). Som _____ (študent, žiak, úradník, riaditeľ...). Tu som na _____ (tyždeň, mesiac, rok). Hovorím po _____ (bulharsky, slovensky, anglicky, nemecky, rusky ...).

6. Tento muž je Bulhar. Jeho manželka je Slovenka.

To je slečna Mária Ivanova. Je študentka.

Prepáčte, pani, odkiaľ ste?

Tamtá žena je moja kamarátka.

To je jeden nový kolega.

Jeho auto je pekné.

On je prvý, ona je štvrtá.

Ján a Jozef nie sú učiteľia. Sú nezamestnaní.

Ja nie som účtovníčka. Som učiteľka.

Tam sú moji rodičia a môj syn.

Oni sú dvaja bratia.

Ten muž je ženatý, tamtá žena je slobodná.

Съдържание Obsah

Предговор	3
Списък на съкращенията	4
УВОДЕН УРОК	5
I. УРОК / I. LEKCIA	
ЗАПОЗНАНСТВО И ПРЕДСТАВЯНЕ	ZOZNAMOVANIE A PREDSTAVOVANIE
ДИАЛОЗИ	ДИАЛОЗИ 15
ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ	ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ 23
КОМЕНТАРИ	КОМЕНТАРИ 25
ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО	ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО 35
II. УРОК / II. LEKCIA	
ПОЗДРАВИ И ОБРЪЩЕНИЯ	POZDRAVY A OSLOVENIA
ДИАЛОЗИ	ДИАЛОЗИ 36
ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ	ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ 44
КОМЕНТАРИ	КОМЕНТАРИ 46
ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО	ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО 53
III. УРОК / III. LEKCIA	
СЕМЕЙСТВО И ДОМ	RODINA A DOM
ДИАЛОЗИ	ДИАЛОЗИ 56
ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ	ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ 63
КОМЕНТАРИ	КОМЕНТАРИ 64
ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО	ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО 77

IV. УРОК / IV. LEKCIA		
ОБРАЗОВАНИЕ И РАБОТА	VZDELANIE A PRÁCA	
ДИАЛОЗИ	ДИАЛОЗИ	79
ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ	ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ	87
КОМЕНТАРИ	КОМЕНТАРИ	88
ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО	ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО	97
V. УРОК / V. LEKCIA		
ПАЗАРУВАНЕ И УСЛУГИ	NAKUPOVANIE A SLUŽBY	
ДИАЛОЗИ	ДИАЛОЗИ	99
ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ	ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ	109
КОМЕНТАРИ	КОМЕНТАРИ	110
ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО	ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО	123
VI. УРОК / VI. LEKCIA		
ПЪТУВАНЕ И ПОЧИВКА	CESTOVANIE A DOVOLENKA	
ДИАЛОЗИ	ДИАЛОЗИ	125
ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ	ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ	134
КОМЕНТАРИ	КОМЕНТАРИ	135
ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО	ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО	145
VII. УРОК / VII. LEKCIA		
ЗДРАВЕ И СПОРТ	ZDRAVIE A ŠPORT	
ДИАЛОЗИ	ДИАЛОЗИ	148
ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ	ВАЖНИ ДУМИ И ИЗРАЗИ	157
КОМЕНТАРИ	КОМЕНТАРИ	158
ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО	ПРОВЕРКА НА НАУЧЕНОТО	177
ПРИЛОЖЕНИЯ	ПРИЛОЖЕНИЯ	181